

В. Я. Цимбалюк

Нижньогірський

НИЖНЬОГІРСЬКИЙ (до 1944 – Сейтлер) – селище міського типу Автономної Республіки Крим, райцентр. Нижньогір. селищ. раді підпорядк. села Зелене (до 1948 – Щасливцева) та Лінійне (до 1948 – Чуча-Вакуф). Н. знаходиться в степ. частині Кримського півострова, на р. Салгир (впадає у затоку Сиваш), за 91 км від Сімферополя. Площа 5,14 км². За переписом насел. 2001, проживали 10 466 осіб (складає 100,1 % до 1989); станом на 1 січня 2014 – 9436 осіб. Залізнична ст. Нижньогірська (відкрита 1892; до 1952 – Сейтлер). Проходять автомобіл. шляхи Херсон–Джанкой–Феодосія–Керч (міжнар. значення) та Н.–Білогірськ. У Н. та його околицях обстежено поселення та поховання доби ранньої бронзи і скіф. часу. До входження Крим. ханства у склад Рос. імперії (2-а пол. 18 ст.) тут вже було невелике татар. с-ще Сейтлер. 1784–96 – село Таврій. обл.; 1796–1802 – Новорос., 1802–1921 – Таврій. губ. У різний час Сейтлер належав до Перекоп. і Феодосій. пов. 1805 мешкали 48 осіб, з них 46 крим. татар. Після Крим. війни частина татар емігрувала у Туреччину. Згодом переселилося багато укр. і рос. селян. На поч. 1860-х рр. тут одержав 2 тис. дес. землі підполковник Щасливцев. У 1880-х рр. дозволили селитися євреям. 1888 споруджено цегельно-черепич. завод. 1892 відкрито початк. школу. 1896 проживали 475 осіб. Під час воєн. дій 1918–20 влада неодноразово змінювалася, зокрема Сейтлер перебував під контролем нім., денікін. і врангелів. військ. 17 листопада 1920 на понад 90 р. закріпилися більшовики. 1920–54 – у складі РФ, від 1954 – України; 1921–45 – Крим. АРСР, 1945–91 – Крим. обл., від 1991 – АР Крим (до 1998 – Респ. Крим). Від поч. 1920-х рр. – село Феодосій. р-ну. 1926 проживали 709 росіян, 71 українець, 54 вірмени, 47 євреїв, 29 німців, 23 болгар, 20 крим. татар. Від 1930 – райцентр. У міжвоєнні роки засн. Сейтлер. держ. лісорозсадник (1921; у 1959 перетворено на радгосп «Нижньогір. плодорозсадник», тоді ж пл. його угідь становила 1269 га, нині – 250 га), МТС (1933), молоко- і маслороб. заводи, елеватор, інкубаторну станцію, хлібопекарню. Жит. зазнали сталін. репресій. Від 1938 – смт. 1939 мешкали 3149 осіб. Від 30 жовтня 1941 до 12 квітня 1944 – під нім. окупацією. Діяло рад. підпілля. На фронтах 2-ї світової війни воювали понад 300 сейтлерівців, з них 106 загинули. У травні 1944 за наказом комуніст. керівництва усіх крим. татар депортували. Наприкінці 1980-х рр. працювали консерв., молоко-, комбікорм. і продтоварів заводи. У Н. – ліцей, г-зія, заг.-осв. школа; Будинок культури, муз. школа; рай. лікарня. Друкують г. «Нижнегорье». Є 2 брат. могили воїнів, які загинули в роки 2-ї світової війни. У березні 2014 у складі АР Крим Н. анексований РФ.

Фотоілюстрації

Бібліографічний опис:

Нижньогірський / В. Я. Цимбалюк // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2021. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-72108>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).